

Handläggare

Pierre Savard

TillTrafiknämnden
2023-10-19

Motion om ekodukt över västra stambanan i Älvsjö av Ashna Ibrahim (C). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefSara Bergendorff
AvdelningschefEmil Hagman
Enhetschef

Sammanfattning

Trafiknämnden har fått remissen Motion om ekodukt över västra stambanan i Älvsjö av Ashna Ibrahim (C) från Kommunstyrelsen för yttrande senast den 24 oktober 2023.

Motionären anser att en ekodukt ska byggas över stambanan för att förbinda östra Älvsjöskogen med västra Älvsjöskogen. Denna ekodukt/sociodukt skulle bättre kunna knyta samman ekomiljöerna på vardera sida om stambanan samt skapa en bättre möjlighet för

människor att kunna röra sig mellan målpunkter på vardera sida om stambanan.

Kopplingar över stambanan mellan västra och östra Älvsjöskogen har funnits i stadens planering en längre tid. I gällande detaljplan finns en gångbro över stambanan med. Förslag på ett ekologiskt samband över stambanan finns med i stadens översiktsplan. 2017 upprättades ett PM med möjliga platser för ekodukter/sociodukter (som ett svar på budgetuppdrag) där den aktuella platsen finns med. Trafikverket har också pekat ut denna koppling över stambanan som en av flera viktiga övergångar i Stockholmsområdet.

Kontoret anser att eftersom denna koppling finns med i flera av stadens planeringsdokument så är det fortsatt intressant att utreda en sociodukt över stambanan mellan Älvsjöskogen och Hagsätraskogen. Kontoret har gjort en grov kostnadsuppskattning till cirka 240 miljoner kronor för bygget av en sociodukt på denna komplicerade plats. Ett eventuellt kommande utredningsarbete bör undersöka möjligheten till statlig medfinansiering.

Remissen

Trafiknämnden har fått remissen Motion om ekodukt över västra stambanan i Älvsjö av Ashna Ibrahim (C) från Kommunstyrelsen för yttrande senast den 24 oktober 2023.

Motionären anser att en ekodukt ska byggas över stambanan för att förbinda östra Älvsjöskogen med västra Älvsjöskogen.

Anledningen är dels att bättre knyta samman de båda ekomiljöerna med varandra men också för att människor bättre ska kunna röra sig mellan östra och västra Älvsjöskogen. Ytterligare ett argument är att människor från respektive sida om järnvägen bättre ska kunna nå målpunkter på den andra sidan om järnvägen. *”En ekodukt skulle göra det möjligt för invånare i Örby, Hagsätra och de nya bostäderna vid Älvsjömassan, att inte bara ta del av skogen i dess hela omfattning utan också att ta del av Långsjöns bad- och skridskomöjligheter”* skriver motionären.

Motionären hänvisar till detaljplan 8487 (detaljplanen för östra Älvsjöskogen mm) där gångbro över stambanan finns med. Motionären föreslår att denna gångbro skulle kunna utvecklas till en ekodukt/sociodukt.

Vad gäller finansiering skriver motionären *”Finansiering bör kunna hittas både i stadens investeringsmedel, exempelvis Grönare Stockholm, såväl som hos andra aktörer. Trafikverket har till*

exempel avsatt 4,7 miljarder kronor i nationell plan 2022-2033 för miljöåtgärder av denna typ”.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret

Trafikkontorets synpunkter

Östra och västra Älvsjöskogen benämns ofta numera som Älvsjöskogen (västra Älvsjöskogen) och Hagsåtraskogen (östra Älvsjöskogen). I texten nedan används alla alternativen. Både Älvsjöskogen och Hagsåtraskogen är naturreservat.

Förslag på att passera stambanan har funnits i stadens planering under en längre tid. Detaljplanen som motionären hänvisar till är från 1987 och i planbeskrivningen står att en gångbro ska vara till ”för att göra även den västra Älvsjöskogen tillgänglig för boende i Hagsåtraområdet”.

Utsnitt av detaljplanekartan för detaljplan östra Älvsjöskogen mm där den planlagda gångbron över stambanan är med.

I stadens översiktsplan finns ett ekologiskt samband inritat mellan bland annat Älvsjöskogen och Hagsåtraskogen. I översiktsplanen står att ”även det ekologiska sambandet mellan Älvsjöskogen och Hagsåtraskogen behöver förbättras”.

Urklipp från stadens översiktsplan där detta ekologiska samband finns med.

I 2016 års budget gavs ett uppdrag till trafiknämnden och till miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda möjliga platser där gröna övergångar i form av ekodukter över vägar och järnvägar kan göras. Ett PM, dnr T2017-00899, togs fram 2017 av förvaltningarna med förslag på platser för ekodukter/sociodukter varav en av dessa platser är på denna aktuella plats, alltså över stambanan för att förbinda östra och västra Älvsjöskogen med varandra. PM:et föreslår sociodukter istället för ekodukter och så även på denna plats. En ekodukt är en bro avsedd att leda ekosystem över en barriär. En ekodukt är inte avsedd för mänsklig trafik, även om människor kan vistas där som i annan naturmark. En sociodukt är en passage anpassad för både människor och djur.

I förslag till beslut för inrättandet av naturreservat för Hagsätraskogen hänvisas till PM:et som beskrivs i stycket ovan avseende möjligheten att bättre koppla samman Hagsätraskogen och Älvsjöskogen.

Idag finns inga gång- och cykelpassager över eller under stambanan mellan Magelungsvägen och Stuvsta i Huddinge. Det är ett avstånd på cirka 2,4 kilometer.

En grov kostnadsbedömning för en sociodukt över stambanan uppskattas till 200 000 kr per kvadratmeter broyta. Detta är en hög kostnad eftersom bygget kan komma att påverka tågtrafiken på stambanan. Socioduktens bredd har bedömts till cirka 30 meter och längden till cirka 40 meter. Uppskattad kostnad för sociodukten blir därmed cirka 240 miljoner kronor.

I Stockholm har kopplingar över stora barriärer ofta lösts genom exploatering i de fall där de har byggts. Kontoret har många

befintliga broar som börjar nå sin tekniska livslängd och därmed stora kommande kostnader för reinvesteringar. Därmed ser inte kontoret att det finns ekonomiskt utrymme för nya broar i någon större utsträckning. Trafikverket har enligt motionären 4,7 miljarder för denna typ av åtgärd från den nationella planen. Med tanke på att det är stambanan som utgör barriär så bör Trafikverket vara en viktig part för finansiering, antingen genom stadsbidrag eller genom särskild satsning.

Då sociodukt över stambanan mellan Älvsjöskogen och Hagsätraskogen finns med i flera av stadens planeringsdokument kan en sådan investering utredas vidare. Trafikkontoret har varken uppdrag eller budget att inleda ett sådant arbete i dagsläget utifrån nuvarande ramar.

Slut

Bilagor

1. Bilaga 1. Motion om ekodukt över västra stambanan i Älvsjö